

گوئ و چاوو شتى تريش

ئامادە كردى: مەممەددەرىق حەممەن

گوئ:

بۇ سەرخىلىنى عارەب (گوئ لە مستە). لەھنای داواكارىيەكى گچكەي ھاۋولاقىيەكى كورددا (گوئى گرانە). لەبۇ چاوشىنە بىيانىيەكان (گوئىرايەلە). سەبارەت زانست و مەعرىيفەت (گوئىرىزە). لە گلەيى و پەختە (گوئ دەخەفيتى). بۇ سۈسىمە هەموو ھەوالىكى بازىرگانىي (گوئى سۈركە). لە ئاست قىسى ھەفيشىدا (گوئى مىسى تىڭراوە).

چاو:

لەھنای ھەزاردا (چاوى سۈورە). لەئاستى پايەدار و پارەداردا (چاو بەرەۋىزە). بەرامبەر داگىر كەر (چاو شۆرە). لە گەل ژناندا (چاو باشقالە). لەئاستى جاش و فايىلەشىدا (نايىنايە). ھەر پەختە يەكى لييگىرە ئەو بە دۇوانى دەبىنەن (خىلە). بۇ ئەرزەي رۇكىن (چاو ورد دەكتەوە). لەھەلەي سەررو خۆى (چاو دەنۋوقىتى). بۇ مالى دىنيا (چاوجۇنوكە). كەچى لەئاستى ھەلنۇوتاتىنىكى گچكەي مەرقۇقىكى داھىتەردا (چاوى تەلسکۆپىيە).

نامەيەكى چو كلىتى:

سالىن بەھەيام لەھەلمەتىكى پېشكىنندا. ناچاربۇو نامەيەكى چو كلىتى قۇوتىدا. لەوساوه، لە رۇوتانا بە گولاؤ بىن، ئەو سىياسەتمەدارە داماوه، كىتىپ دادەنېشى.

دەقام:

بەرىۋەبەرە كەي بىرۇزانە تەنبا سەعاتىك دەۋامى دائىرە دەكا. كەچى فەرمانبەرە چكۆلە كەي ژىرددەستى، بۇئۇھى لەوەدنىيا بە بەھەشتى بەرىن شادبىن، لەبەيانىيەوە تاكو ئىپوارە لە دائىرە دەمینىتەوە. ئاخىر مودىرە كەي بە خەتنى (سولس) لەسەر دیوارى ھەموو ژۇورە كانى نۇرسىيە "أطیعوا الله وأطیعوا أرسول و أولي الأمر منكم" كوردايەتى:

مەسۈولىن دەناسىم، پەنا بەخوا. ئەمەندە كورد خۆشىدەوى، قەستىتى بىيىتە زاواى ھەر چل ملىونە كەي! هەق:

سەركردە ھەميشه لەسەر ھەقە، مادام ئەندام و دۆست و لايەنگرانى حىزب ھەميشه لەسەر ھەلەبن. يەكسانى:

كىن دەلى يەكسانىي نىيە؟.. ھەيەو ئەولاترىش. ھەمومان بۇمان ھەيە چونىيەك لە كۆشكدا بېزىن و بەمۇنىكا ھامشۇ بکەين و ج نىعەمەتىك خۆش و بەتامە ئەو بخۇين و تەنانەت ھەر كوردىكى بەشەرەف بىرى بۇي ھەيە بەنزىنخانەي خۆى ھەبىن و مiliونەها دۆلار و يورۇپادا پاشە كەوت بىكەت. بەلام تو چى لە گەل ئەو دەرۋەزە كەرانەدا دەلىيى، كە خۇيان ھەميشه مەيليان لىيە سى ژەمە شەلساواھر بخۇن و لەپەنا و پاسار و ژىر پىرە كاندا بخەون و سەربىنەتەوە؟ يان چى لە گەل ئەو لادىيەدا دەلىيى، كە لەبەلاش و حەلاش ئىدمانىيان (موعناتىدبوون) لەسەر سوارى كەر كردووه، نەك سوارى جاش؟!

نەخەلەتابى(1)

نەخەلەتابى بلىي قىسى ھەق، لەبەردىم مودىرى كەللەرەق. لەوانەيە بىتداتە بەرسەق. بىر بۇ "حلاوهخان" ئى باس بکە لەمبىھق!

نەخەلەتابى(2)

نەخەلەتابى بۇياخ بکەيت ئەبرۇ و سەمىيەل و قىزى سەر، لەسەر شىۋەھى مەسۈولي سەرۋەر. دلىيابە پىيىدەزان، پىر و لاو، جا كەم بەھەرە بن ياخود بەھەرەوەر. لەتەلەققىزىن دەركەوي يان لەدەشت و دەر.

با و نا:

دەبا، نۇرسەرە كوردى رېنچ بەبا، لە ئەورۇپا، ئەمەندە بقىرىتى تا زىگى دەكا(با). ئىمە ئەو گەلەمان خەفاندۇوو و وەھا، نە بە دەھۆل و نە بە زورىنا، نەيەتەوە بە ئاگا. لە فەرەھەنگىا سېرىيۇمانە، وشەي (نا).

نیوه‌ی کۆمەل:

شەکریان شکاند، دەسا پیاو نیوه‌ی کۆمەلە، مىردى نیوه‌کەی تریتى، كە پىر بۇو، دەبىتىه خەزۈورىشىان. كېش پیاوە قىسەبىكا.. وەبى!

چاپكراوى نۇئى:

- چۇن بە(50) رېڭىز تەھاوا، رېيەكى (50) كىلۆمەترى دەكەي قىرتاۋ، بەمەرجى دواى (50) سەھات لە بەكارھىتىنى، (50) قولانجى بەساغى نەمىتى؟

- ئەمرىكا باوكمانە، ئەمرىكا دالكىمانە، ئەمرىكا مەتىمانە، ئەمرىكا لالۇمانە، ئەمرىكا كىزەي جەرگمانە، ئۆف ئۆف بۆت مردم ئەمرىكا!

- چۇن دەبىتىه دۆستى سولتان، بەھۆى كىناچەلەيەكى خىروخەپان؟

- كاتى بە شىعرو بە وتار، تىرددەكەين گەلىكى ھەزار.

- ئىنتىهازى، نۇرسىنى: بەدەھىرى كۈرى نۆكەرى خودالېرازى.

- زەمانىكە، بەين زانست و ئايە و مايە، دەكرى بىبىتە خاوهنى پلەو پايدە.

پەندى كوردى:

- زۆرۇتن، مەدھى مەسۇول خۆشە.

- قەل بەقەلى وەت: فايىرەش.

- پىم بلىن، كىيان كرده تەنانەت يارىدەدەرى بەپىوهبەرى قوتاپخانەيەكى سەرەتايىش، تا پىتىلىم خزمى كام ئەندامى سەركىزىتىپەتىپە؟

ئەوساۋ ئىستا:

- (ئەوسا) دەبۇو تەنانەت ئەندامىكى حىزب، جاي سەركىزى، خاوهنى سومعەي جەماوهرىي باش بوايە. ئەمە (ئەوسا) بىرۇا و نەگەرىتەوە. ئاوى ئاموون و توونى بابا چى، پىشى كەندەلەن پشتى رەشەبا، چۈونى ھەبىن، هاتەوهى نەبىن. بلىن ئامىن!

- (ئەوسا) سەرچاوهى دەرامەتى حىزب، ئابوونەي ئەندام و لايەنگرانى بۇو. (ئىستا) دەرامەتى ئەندام و دۆستانى حىزب، لەسەر خەزىئەي حىزبە!

- (ئەوسا) لەئەلەقە رۇشنىيەرەكىدا، دەبۈوايە بەنۇرە. هەر ئەندامىك لەماوهى ھەفتەيەكدا كىتىكى بخۇيندایەتەوە و لەكۆبۈونەوهى ئەلەقەكەيدا پۇختەيەكى بۇ ھاۋىرەتىنى باس بىردايە و وەلەمى پرسىيارە كانى بىدايەتەوە و گفت و گۇرى لەسەر بىرایە. ئەمە ئەوسا سەربەدۋاوه نەھىتىن! ئىستاش بە (ھەزار) ئەندامى حىزب پىكەمەوە لەھەفتەيەكدا (يەك)

دانە رۇزىنامەي حىزبەكەي خۇشىان ناخۇېنەوە چجاي كتىپ.. پىددەچىن لەئىستادا، (حىزبى كوردى) لەسەر كىشى (بنىيەتى كوردى) راي وابىن: خۇېتىن و خۇېتىنەوە كات بەفيپەدانە! جىڭلەوەيش لەكەن وان، دابەشكەرنى پلەو پايدە

ھىچ پىۋەندىيە كى بەئاستى رۇوناكىرىرىيەوە نىيە، بەڭلۇ پىۋەندىي بەئاستى خزمىيەتىيەوە ھەيە!

- خەلەپە بە والىي وەت: (عەلى قوت، لەئىستاوا تۆ فت، ھاواوۇلاتىيەكى كوتومت). كەچى خەلەپە ئىستا، بۇ ئەوهى بەھاواوۇلاتى بلىن: (زىستان سارىدە). دەبىن كاغەز رەشبىكەتەوە، يەك فەردە!

- دىزى ئىستا، نە دەماماك دەك، نە شەش ئاگەرى (دەمانچە) لەبەر پشتۈنە، نە رىستە كىلىلى لەباخەلە و نەبەشەۋىش دەخوشىن. دىزى ئىستا چىشتەنگاوان بەسوارى مۇنىكى، ملبەندى (كەرەۋىتە) بەستوو و عەتىرى لەخۇى داوه و لە دەرگا دەدا، كاتى دىزى دەك.

وردەگلەبى:

- ئەو سالە، تىپىكى تۆبى پىن لەيارىيەكدا، تەنبا سىن گۆلى لېكرا، كەچى گۆلچىيەكەيان گۆرى وىھەكىنى دىكەيان لەبرى دانا. لاي خۇمان وانىكى (ھەرامە، يارق، هىن) وادەناسم، ھەموو يارىيەك سىن گۆلانى لىنەدەكىرى و ھەر سەركىزىشە.

- جا کن دهلى لەکوردستاندا (قرش) نازى؟! دهڙى چاوه کەم، دهڙى.. وەرە با دەيانت پېتىشاندەم، بەلام لەنیتو ئاودا نا، بەلکو لە سەر زەھوی!
- راستە لىدانى (قوتابى) لەلایەن مامۆستاوه، بەبرىار قەددەغە كراوه، وەلى لىدانى (مامۆستا) لەلایەن قوتابىيانەوە هېشتا درىزەرى ھەيە!
- هەر جارى، سەبارەت فەلسەفەى كوردىايەتى، گۈپىم لە كۆمىنتارو رېاكانى (يارق) دەبىن، ئەم ھەزار سال عەمرى بى.
- بىر و بۆچۈونى ئاشەوانە گىلەكەى سالى بەوەيامى گەپە كى خۆمانم دېتەوەيد.
- حیاوازىنى نىۋان خۇالىخۇشبوو (زايد بن سوْلَتَان ئال نېھييان) او تەمەن درىزەكانى لاي خۆمان لەوەدایە، ئەو حەوت مېرنىشىنى راستەقىنهى سەد دەر سەد خىلەكىي كرد بەيەك، لە كاتىندا تەمەن درىزەكانى لەمەر خۆمان، يەك مېرنىشىنى نىمچە خىلەكىيان كرد بەدووان.
- ئەووەل مەزات: بىروانامەى سەرتايى، بەپولىك. بىروانامەى ناوهندى بەقەرانىك. هي دواناوهندى، بەميقەرىك. هي پەيمانگە، بەسەلكى توورى قۇراوبىن مەولانا. بە كالۆرریوس، بەمايمەكى خۆى. ماجستىر، بەدەسكى سلقى مېشاوينى كەركۈك. دوكتۆرای زانكۆكانى ئەورۇپا، بەكىلۆبىك تەماتەمى فلىقاوهى قەرەدەخ. بەقسەم بکە، ئەى لاوى كورد، مەخوييە و مەخويتەرەوە، چۈنكە خوتىدەنەوە بۆ چاوت خراپە!! بۆچى ئەو تەمەنە جوانە خوت بەفيرو دەدەي؟ وەرە وەعد بىن وەعدى پىاپ، تا مەريشىكەرەشەت لەحوجرەى مەلاشەلە خويندېن و بىانى ئىمزا لەسەر لىستى مۇوچە بکەيت، بەرۋەز بە بەرپىوهبەى گشتى لەدىوانى وەزارەت و ناوه ناوهش بە حىنگىرى وەزىز تەعىنت بکەم. هەمان كات بەشەو بەئەندام مەلبەندو چىشىتەنگاوان بە پىسپۇرى كۆمپىيۇتەر لە زانكۆكانى ژىر دەسەلەتلى لاي خۆمان. بەدزىشەوە دەتكەمە پىسپۇرى هەلسەنگاندىنى كىتىب و بەرھەمە ھونەرىيەكان. هەموو سالىكىش پارچەيەك زەھويت لە شوئىتىكى ستراتيزىمى شاردا پېشىكەش بىن.. هەموو ئەمانە، وېرائى ناردىنت بۆ ئەورۇپا وەك شاندى ھەریم و خەلاتى سالانە لەبوارە جىاحىاكانى داھىتاندا، هەر بەمەرجىك خزمى ئەندامىتى سەركردىايەتى بىت. بەقسەمى مامى خوت بکە ئەم دەرفەتە زىپىنە لەدەست خوت مەدە و لەپىرى بىبە بەكۈرى.. گفتىكە داومەو، بەختى خوت تاقىيىكەرەوە! چىت لەكىس دەچى؟